Kristni saga.

1688.

CHRISTENDOMS SAGA

Hliodande um þad hvornenn Christen Tru kom fyrst a Island/ at forlage þess haloflega HERRA/ OLAFS TRYGGVASon ar Noregs Konge.

Cum gratia & Privilegio Sacræ Regiæ Maiestatis Daniæ & Norvegiæ.

Prentud i Skalhollti af Hendrick Kruse/
Anno M. DC. LXXXVIII.

OLafr K: Tryggva ſ: var mikill Maþr vexte/velbuiñ at ǫllū Jþrottū/ vll hvitur a hꝍr/rettheꝛrdr/lios i yꝼerlitū/eygdr agiæta vel/ſē greiner i S: hñz.

Høyædle oc Velbaarne

Hr. Michael Vibe Ridder/

Kongl. Mayst. Geheime/ Estats, Iustits, Cancellie oc Commerce Raad/ Vice-Præsident i Cancellie Collegio, Iustitiario oc Amptmand opver Suabsted-Ampt.

Sampt

Velædle oc Velbyrdig

Matthias Moth

Kongl. Mayst. Estats oc Cancellie Raad Cammer-Secreterer oc Assessor i det Danske oc Tydske Cancellie, Sampt Cammer Collegiis.

Begge mine Høygunstige tilforladende Patroner Naad Lycke oc Velsignelse af den Almegtigste GUD/ med min ringe tienistis Erbydelse.

Gode Gunstige Herrer.

Fter som Hans Kongl. Mayst. vor Allernaadigste Arfve-Konge oc Herre af feer Kongelig Clemence oc Naade/ hafver forundt mig at lade bruge it Tryckerj her paa Landet/ oc blant andre goede Geistlige Bøger/ at lade paa Tryck udgaa/ Norske oc Islandske Antiqviteter, da har

jeg nu nyligen ladet prente een gammel Historie / som kaldes LANDNAMA/ liudendis om det/ hvorledis Island blef først bebygget/ helst af Norske Folk/ Circa Annum Christi 874. Oc der efter/ Mænd de første som hid kom til at bygge Landet/ vare Heedninger oc viste ingen deel af dend rette Christen Troe/ hvilken dend Høyloflige Herre Kong Oluf Tryggesøn lod siden forkinde her paa Landet/ saa vel som andre steds i Norge/ Ferø/ Grønland etc. Saa at Indbyggerne her fuldkommeligen antog dend Christen Troe/ Anno Domini 1000. Hvor fore dend Almegtigste GUD er høyligen at betacke/ oc der næst Høybemelte Kong Olufs Gudfryctige flittighed at berømme. Her om mælder denne liden Bog kaldit CHRISTENDOMS SAGA som mig oc andre gode Mænd her i Landet siuntis vel accordere at lade følge forbemelte LANDNAMA SOGU. Nu efter som Jeg i aller dybeste Underdanighed hafver taget mig for at offerere Hans Kongl. Mayst. min allernaadigste Arfve-Konge oc Herre det første Specimen som er paa Tryck udgaaet af vore Islandske Antiqviteter (nemlig LANDNAMA) da fordrister jeg mig ocsaa til at dedicere oc tilskrifve Eders Excell: oc Velbyrdigh. denne CHRISTENDOMS Historie / helst efter som i begge ere Geistlighedens Fautorer oc Patroner af GUD oc Hans Kongl. Mayst. der til Forordnede/ hvilken min dristighed jeg Ydmygeligen beder at i een goed meening maatte optages/ recommenderende mig her med Eders Høyønskelige Gunst oc Grace, oc altid forblifver

E. E. Excell: oc Velbyrd:

Beredvilligst oc Skyldigste
Tienner

Skalhollt
dend 2. Junij Anno 1688.

Theodorus Thorlacius
Superint: ofr: Skalh:
St: paa Island.

Her hefur Kristendoms Søgu/

I. Capitule.

ADur het Þorvalldur Kodransſun/ Brodursſun Atla ens Ram̃a / þr v̊ ſſ. Eylifs Arnar Bardarſ. or Al/ Ketilsſ. Refs/ Skidaſ. hins Gamla. Kodran bëo at Gilia i Vatnsdal/ oc var ágiætr Maþr. Þorvaldur sun hans for utann oc var fyrst i Hernadi eñ Lutſkipte ꝥ er hañ feck/ lagþi hñ til utlausnar herteknum Mõñum/ alt þad er hañ þurfti ei at hafa til Kostar ſér. Af ſliku vard hañ agiætur oc vinſæll. Þorvalldur for vida um Suþurlønd/ hañ fañ i Saxlande ſuþur/ Bp þñ er Fridrekur het/ oc tok af hanom Skirn oc Tru retta/ oc var med hanom um Rid. Þorvaldur bad Bp fara til Islands med ſér / at Skira fødur ſiñ ⁊ moþur oc aþra frændur ſyna/ þa er hans raþi vildo fylgea/ Bp veitte hm̃ ꝥ. Þeir Fridrekr Bp oc Þorvaldur kvamo til Islands Sumar þad er landid hafþi bygt verit LX. vetra/ þa hafþi Þorkell Mani Løgſøgu/ eñ þeſser varo þa ſtærſter Hofþingear a Landeno/ Eyolfr Valgerdar ſun Norþur ⁊ Viga Glumur/ Arnor Kerlingarnef Spak-

Þorvaldur Kodransſun fra Gilia.

Utanfør Þorvalds.

hñs reiſa um Suþurlønd.

Fridrekr Biskup oc Þorvaldur kvão til Islands.

Bodvarsſ.

Bodvarss. oc þr StaRi broder i Guddolum/ Þorkell Krafla i Vatnsdal. Eñ vestur v̊ þa/ Are Marss. Asgeir Knatt arss. Eyolfur Grai/ Gestur eñ Spake/ Olafur Pa/ Viga Stir. Snorre Goþi var xvij vetra / oc hafþi teked vid Bue at Hælgafialli/ Þorsteirn Eigilss. Illugi eñ Raudi ⁊ Þorkell Mani oc Þoroddur Goþi/ Gizur hiñ Hvite/ Asgrimur Ellida Grimssun/ Hialte SkeGeass. Valgardur at Hofi / Runolfur Ulfss. oc ff. Ornolfs i Skogum. Enn Austur/ ff. Þordar Freysgoþa/ Siþo Hallur/ Helgi Asbearnarsun/ Viga Bearne oc Geiter. Sva er sagt/ er þr Bp oc Þorvaldur foro um Nordlendinga Fiordung/ oc talaþi Þorvaldr Tru f Mañum/ þt Biskup understod þa ei Norrænu/ eñ Þorvaldur flutte diarflega Guds Erinde/ eñ flester m̄ vikust litt under af ordum þra/ toko vid tru Onundr hiñ Kristne/ sun Þorgils or Reykiardal Greniadarsun oc Hleñi hiñ Gamle/ sun Orms Toskubaks/ oc Þorvardur Spak Bodvarssun i Asi i Hialtadal/ Enn Eyolfur Valgerdarsun let Primsignast.

Høfþingiar talder a Islandi.

Reysa Biskups oc Þorvalds um Nordlendinga Fiordung

Biskup bodar tru i Nordlendinga Fiordunge.

II. Capitule.

Biskup oc Þorvaldur varo at Gilia med Kodrani hiñ fyrsta vetur m̄z xiiij maña/ Þorvaldur bad fodr siñ Skirast/ eñ hañ tok þvi seinlega. At Gilia stod Steirn sa/ er þr frændur hofþo blotat/ oc køllu þo þar i bua Armañ siñ/ Kodran letst ei mundi fyRi skirast láta/ eñ hañ visse hvar meir mætti Bp eda Armaþur i Steinenum. Epter þad for Bp til Steinsins oc song yfer þar til er Steirneñ brast i sundur / þa þottist Kodran skilia at Armaþur var sigraþur / let Kodran þa skira sig oc hiu hans øll/ nema Ormur sun hans vildi eige vid Tru taka. For hañ þa suþur i Borgarfeord/ ⁊ kaupet land at Hvañeyre

Taknaverk Biskups.

Kodran f. Þorvaldo Skirdur.

Ormur atte Þorvøru D. Avsurar oc Beru Eigelsdottur Skallagrimss. Þra D. var Jngvildur / er atti Hermundur Jllugasun. Siþn̄ atti Ormur Geirlaugu D. Steinmods or Dimpadal/ Þra D. vat Bera er atti Skule Þorsteinss. Þeir Biskup oc Þorvaldur gerdu Bu at Lækeamoti i Vidi dal/oc beoGGo þar iiij vetur/ Þr foro vida um Jsland at boda Tru. Þeir Biskup oc Þorvaldur varo at haustboþi i Vatusdal at Gillaa med Olaþi/þar var þa kvamiñ Þorkell Krafla oc margt añara Maña. Þar kvamo Berserker tveir/ er Haukur het hvartveGGi/ Þr budu Moñum Rugan/oc gengo greniandi ⁊ odu Elda/þa baþu m̄ Bp at hañ skillde fyrerkoma þeim. Epter þad viggde Bp Eldiñ/ aþur Þr ædi/oc bruño Þr þa miøk. Epter þad gengo Meñ at þeim oc drapo þa/ oc varo Þr færder a feall up hea Gilino/þvi heiter þar Haukagil siþañ. Epter þad let Þorkell Krafla Primsignast/eñ marger varo skirder/Þr er vid þeñañ atburd varo. Þeir Þorvaldur oc Biskup foro i Vestfirdinga Fiordung at boþa Tru/Þr kvamo i Hvam̄ um Alþing til Þorarins Fylseñis/oc var hañ þa a Þinge/ eñ Fridgerdur Kona hans var heima oc sun Þra SkeGGi/Þorvaldur talaþe þar Tru fyrer Moñum/ eñ Fridgerdr var medañ i Hofino oc blotaþi / oc heyrde hvart Þra ord añars/eñ sveitniñ SkeGGi hlo at þeim þa kvad Þorvaldur þetta.

Lækeamot i Vidcdal.

Þorkell Krafla.

Annat takn Biskups.

Þorkell Krafla primisigndur.

Før Biskups oc Þorvalds i Vestfirdinga fiordung

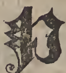
FOr ek med Dom hinn dyra/
Dreingur hlǫddi mer eingi/
Gatum had af hreiti/
Hrætteins goda Sveini/
Eñ med ognar sennu/
Alldin ridur at Skalldi/
Þa kreppe gerder Gidiu/
Gall ur heidnum Stalli.

Tregleike nockra mañа at taka Tru.

Ecke leto m̄ ſkiraſt af þeirra ordum i Veſtfirdinga Fiord-unge ſva at meñ vite þad/ enn i Nordlendinga Fiordunge hofnudu marger meñ blotum/oc brutu Skurgod ſyn/ eñ ſum er vildo ei gialda Hoftolla.

III. Capitule.

Þorvardur Spakbødvarsſ: let gora Kirkio i Aſi

Orvardur Spakbødvarsſun let gora Kyrkio a Bæ ſynum i Aſi/ þad likaþi Møñū ſtorilla þeim er heidner varo. Maþur het Klaufe ſun Þorvalds Refſ. fra Barde/ hñ var Hofþinge / hñ likar þetta ſtorilla vid Þorvard / oc for hañ af fiña Arngeir brodur Þorvards/oc baud hanom koſt a/ hvart hñ vilde heldur breña Kyrkiuna/eda drepa Preſt þañ er Biſkup hafþi þar til feinged/ þa ſvarar Arngeir/let ek hvern miña Vina at gora Preſtenum mein/þviat Broþer miñ hefer grim̄lega hefnt ſnærtre Motgerda. Eñ gott rad ætla ek þad at breña Kyrkiuna/ eñ þo vil ek mer engo afſkipta.

Ill Rad Klaufa.

Klaufi leitaſt vid at breña Kyrkiu i Aſi.

Litlu ſiþar for Klaufe til um nott oc vildi breña Kyrkiuna / þr voro ſamañ X. eñ er þr kvamo i Kyrkiugardeñ / ſyndiſt þeim ſem Eldur fyki ut um alla GluGana a Kyrkiunne/oc foro þvi brott/at þm̄ ſyndeſt oll Kyrkian Eldsfull. Oc er hañ ſpurde at Kyrkiañ var ei bruñeñ/for hañ til afra nott oc Arngeir oc ætlaþi at breña Kyrkiuna. Eñ er þr hofþo upbrotet Kyrkiuna þa kveikte hañ Eldiñ med fiallrapa þuRum/Eldur kviknaþi ſeint. Þa lagþiſt hañ niþur/oc bles at iñ yfer freſkelldiñ/ þa kvam or i golfid yfer hofþi hanom / eñ oñur midlom ſkyrtuñar oc ſiþu hñs/þa liop hñ up/oc kalladiſt ei mūdi bida hiñar þridiu. For Arngeir þa heim. Eñ Kyrkia ſu var gor xvj vetrum aþur Kriſtni vari Logtekiñ/ eñ hun ſtod þa er Botolfur Biſkup var a Holum / ſva at ecke var afgort utann at Torfum.

IV Capi-

IV. Capitule.

NEir Fridrekur Bp oc Þorvaldur foro til Þings/ oc bad Biſkup Þorvald telia Tru fyrer Mønnū at Løgberge/ ſva at hn̄ væri hia/ en̄ Þorvaldur talaþi þa ſvaraþi hanom mørgum orþum oc illum gofugr Maþr Heþin̄ fra Svalbarþi or Eyiafirde. Heþin̄ var ſū Þorbearnar Skagaſunar/ hn̄ atti Ragneide Stiupdottur oc broþurs D. Eyiolfs Valgerdarſ. Þa baþu þr Skald niþa þa Þorvald oc Bp. Þetta var þa Kvedit.

TRu talin̄ f. mønnum a Alþingi.

Hedinn fra Svalbardi.

Vijſa.

Hefer børn borit Biſkup niu/
Þeirra er allra Þorvaldur Fader.

Fyrer niþ þad vag Þorvaldur tva men̄/ Biſkup ſpurde hvi han̄ vægi þa? Þt þr ſøgdu ockor eiga Børn ſaman̄/ Bp ſvarar/ þr lugu a ockur/ en̄ þu færder Ord fra afleidis/ þvi at ek matta vel bera Børn þijn epter mer. En̄ er þr Þorvaldur oc Biſkup vildo riþa a Negraneſsþing/ foro heidner men̄ mote þm̄ oc børþu þa griote / ſva at þr naþu ei fram̄ at fara/ þar epter gordu Men̄ þa ſeka at heidnum Løgum.

Þorvaldur vegur ij men̄ a Þinge.

Enn þad ſumar epter a Alþinge ſøfnuþu Hefþingear lidi/ ꝛ riþu mz CC. Man̄a oc ætluþu at bren̄a þa Bp ſin̄e. Þeir aþu Roſsum ſijnom aþur þr riþu heim a Bæin̄ at Lækiamote/ en̄ er þr ſkilſþo a bak lavpa/ flugu Fuglar up hea þeim vid þ fælduſt Heſtar þra/ oc fellu Men̄ af bake/ ſumer bruto hendur ſijnar/ en̄ ſumer fætur/ eda ſkeinduſt a Vopnum ſijnū fra ſumum liopo Roſsin̄ / oc foro þr vid þad heim aptur/ vid þetta herlavp urþo þr Bp ecke varer fyR en̄ epter / þa hofþo þr þria vetur buit at Lækiamote/ þeir bioGo þar fim̄ vetur. Siþan̄ epter þad foro þr utan̄/ en̄ er þr kvamo til Noregs/ lau þr i ein̄i Hofn/ þa kvam þar Heþin̄ af Iſlandi

Motgerder landsmanna vid Biſkup ꝛ Þorvalld. Oc illafdrif þeirra.

Vtanferd Biſkups oc Þorvalds.

i þa somo Noßn / oc ßor þegar up i Skog at høGva vid. Eñ er Þorvaldur vard var vid þad/ßor hñ med Þræl sinn z let vega hañ þar. Eñ er bp vissi þad/þa sagþi bp at þa munde skilia ßelag ßra/þad er hañ var heiptrækur. Biskup for þa Suþr i Saxland oc andadist þar/ oc er hñ Maþur Sañheilagr/Eñ Þorvaldur var þa ßyrst i Kaupßerdum um Rid.

Hefñ veigin aß Þorvaldi

Andlat Frid reks Biskups

V. Capitule.

Albertus Biskup.

A Døgum Haralds Kongs Gormssunar/kom Albertus Biskup aß Brimum a Jotland til Aross oc settist þar a Skola/Þangbrandur het Klerkur hñs sun Vilballdus Greißa aß Brimum. Eñ þa er Þangbrandr var vaxiñ/ bavd Hugbertus Biskup aß Kantara Borg Albertus Brodur sijnom til sijn/ at ßre Veitslu gaß Hugbertus Alberto giaßer oc ollum Førunautū hans. Þa mælte bp vid Þangbrand / þu ert hattaþur sem Riddarar / þvi geß ek þier Skiold/ oc er amarkaþur Kross med Likneski Drottins vors/þad merker lærdom þiñ. Litlu siþar ßañ Þangbrandur Olaß TryGvasun i Vinlande/Olaßur spurdi Hvorn dyrke þier Kristner meñ a Krossi Þindañ? Þangbrād ur svarar/ Drottiñ vorn JEsum Christum. Kongr spyr / Fyrer hvad var hañ Þindur? Eþa hvad sok gorde hañ? Þa sagþi Þangbrandur Olaße Konge iñvirdilega ßra Þining Drottins vors oc taknū Krossins. Kongr ßalaþi þa Skiold iñ/ eñ Þangbrandur gaß hanom þa Skioldiñ/eñ Kongur gaß hm̄ samvirdi Skialdarins i brendu silßre oc mælti / eß þu þarßt nockurs travsts eda halls/kom þa til mijn/ oc mun ek þa lavna þier Skioldiñ. Nockoro siþar let Olaßur Kongr Skirast i Syllingum a Irlandi. Þangbrandur kavper Mey eina Irska oc ßagra med silßrenu/ eñ er hañ kvam heim med

Hugbertus Biskup.

Olaßr Kōgr Tryggvasun spur Þangbrand um Christni.

Andsvør Þangbrands

Olaßur Kōg ur Skirdur.

hana/

hana/ þa vilde sa Maþr (er Otto hiñ unge Keisari hafþi gislat þangat) taka af hm̃ Meyna/ eñ hañ vildi ei lausa lata Gisliñ var kappi mikill oc bavd Þangbrandi a Þataldur / eñ Þangbrandur hafþi Sigur oc drap hñ/ þvi matti Þangbrandur ei vera i Danmørk/ oc for hañ þa til Olafs Kongs Tryggvasunar/ oc tok hañ vel vid hanom/ oc var hañ vigdur þar til Prests/ oc var hañ hirdprestur hans um Rid.

Þangbrandr vigdr til presta.

VI Capitule.

OLafur Kongur for af Irlande oc austur i Holmgard eñ or Holmgardi til Noregs sem ritat er i Søgu hans/ oc bavd þar Kristni allre Alþyþo. Hañ let gora fyrstu Kyrkio i Ey þeirri er Mostur heiter/ þar let hñ Þangbrand syngia i Eyñi/ oc feck hm̃ Bu oc Jarder/ hñ var Eydslu Maþur mikill oc orr/ oc geck bratt up Fe hñs/ þa feck hañ ser Langskip oc Heriaþi a heidna Meñ oc rænti viþa/ oc lagþi þ Fe fyrer lid sitt. Olafur Kongur kvam i Noreg a øndverdri Go/ med hm̃ varo marger Islendsker Meñ. Sa var eirn er Stefner het/ hañ var s. Þorgils Eilifssunar Helgasunar Biolu af Kialarnesi. Olafur Kungur sendi Stefner til Islands hid fyrsta Sumar er hañ kvam i Noreg/ at boþa þar Guds Erindi. Eñ er hañ kvam til Islands/ þa toko meñ illa vid hanom / oc frændur hans vest/ þviat allur lydur var þa heiþiñ a Lande her/ enn hañ for diarflega bæþi Norþur oc Suþur oc kendi meñum retta tru. Eñ meñ skipuþust litt vid hñs keñingar. Og er hñ sa at þad hafþi engañ framgang/ þa tok hañ at meiþa Hof oc Horga eñ briota Skurgod. Þa somnuþu heidner meñ liþi oc komst hñ þa a Kialarnes naudulega oc var þar med frændum sinū. Skip hñs stod up i Gufuarosi/ þ tok ut um vetriñ i Vatnavøxtū oc ofvidri/ þar um kvado heidner meñ þetta.

Mostur/ Ey arnafn.

Þangbrandr heriar a heidna menn.

Stefner til Islands sendur ad boda Tru.

Hof & Skurgod af hand niðurbrotiñ.

Vijsa.

NV hefur stafnvalin̄ stefner/
Stravmur fer um hol-Knerri/
Felli'vedur af Fialli/
Fiallrænt brotit allan̄/
Helldur gved ek vist at valldi/
Vindur sleit band a landi/
Geisar a med Isi/
Allrijkur Freyr slijkum.

Ragasokn um Gudløst/un.

Skip kvam a Land oc litt brotit/oc let Stefner gora at þvi um Varit. Þad Sumar a Alþingi var þad i Løg tekit/ at frændur hin̄a Kristnu man̄a/skillþu sækia um þa Gudløstun nænari en̄ þridia en̄ næsta bræþra. Þad Sumar var Stefner sottur um Kristne/ þa søk sottu þr frændur hans/þviat Kristnin̄ var þa køllut frænda skøm̄/ss. Osvifurs hins Spaka Þorolfur oc Askell/ Vandraþur oc Torraþur sottu han̄/en̄ Vspakur vildi eingan̄ Lut at eiga. En̄ Stefner mællti/ecke mein mun mer verþa at sekt min̄i / en̄ fyrer þessa søk / ma yþur henda mikil ugipta a faRa vetra fresti. Stefner for ut um Sumarit/oc tok Olafur Yungur vel vid hanom.

Kristni køll/ud frænda skøm̄.

Utanfør Stefnirs.

VII Capitule.

Søk Þangbrands/uspekt/er hans.

A er Olafur Kongur spurþi uspekter þær er Þangbrandur gorþi/ stefndi han̄ hanom til sijn /oc bar saker a han̄/oc kvad hn̄ ecki skillþu vera i sin̄i þionustu/ er han̄ var Ransmaþur. Þangbrandur bad Yung leGea a hendur ser nockora torvelda sendiferd/ Yn̄gur mællte/ satter skulu vid/ef þu fer til Islands oc fær Kristnat Landit. Þangbrandur mællti / til þess man ek hætta. Þad Sumar for Þangbrandr til Islands. Han̄ kvam i Alpta feørd hin̄ Nyrþta i Selvaga fr Nordan̄ Melrackanes. En̄

Þangbrandr til Islands sendur at boda Christni.

er meñ visu at Þangbrandur var Kristiñ oc hans meñ / þa vildo þr ecki vid þa mæla Landsmeñerner / oc ei visa þeim til Hafnar. Þa beo Siþu Hallur at A/hañ for til Fliotz dals/eñ er hañ kvam heim/þa for Þangbrandur af fiña hañ/ oc sagþi hm̄ at Olafur K. hafþi sendañ hañ til Halls ef hñ kvæme i Avstfeordu/ oc bad hañ visa þeim til Hafnar/ oc veita þeim añañ dugnad/ þañ er þeir þurftu. Hallur let flytia þa til Alptafearþar hins syþra i Leiruvag/ oc setti upp skip þeirra þar er nu heiter Þangbrands Hrof/ eñ Hallr færde skipfarmiñ heim a Tunvøll siñ/oc gorþi þar Tiald / þad er þeir Þangbrandr varo i/þar song Þangbrandr Messu. Hiñ nesta dag fyrer Mikials Messu þa letu þr Þangbrandur heilagt at Noni/þa var Hallur þar i Tialdeno/hñ spur þi/Hvi letti þer nu verki? Þangbrandur s. a morgin er Ha tid Mikials Hofud Engilz. Hallur spurþi/Hversu er hann hattaþur? Þangbrandur s. hañ er settur til þess at fara mot Salu Kristiña Maña. Siþañ sagþi Þangbrādr margt fra Dyrd Guds Engla. Hallur mælti/Volldugur man sa/ er þesser Englar þiona/Þangbrādr s. Gud gefur þer þessa skilning/ Hallur sagþi um Kvøldid hiuum synum/a morg-in halda þr Þangbrandur heilagt Gudi synum / oc nu vil ek at þier niotid þess / oc skulu þier ecke viña a morgin / oc skulu ver nu gañga af sia athæfi Kristeña Maña. Vm morg in veitti Þangbrandur tider i Tialdi syno/ eñ Hallur geck z hiun hans at sia athæfi þra oc heyrdu Klockna Liod oc kendu Ilm af Reykelsi/ oc sa menn skrydda Gudvef oc Purpura. Hallur spurþi hiun sin hversu þeim þocknaþist athæfi Krist iña maña/ eñ þau leto vel yfer. Hallur var skirdur Lavgar dagiñ fyrer Paska oc hiun hans øll þar i Anni/ hun er siþañ kollud Þvattá.

Vm sumarid reid Þangbrandur til Alþingis med Halli/

Siþu Hallur

Þangbrands Rof.

Þangbrandr syngr Messo

Non heilagt kallat.

Þangbrandr telur Tru f. Siþu Halli.

Hallur var skirdr z hiun hans.

Galdra Hedinn.

Drepin hestr Pāgbrands med Galdrū.

Hōþingear Skirder aþ Þangbrandi

Þangbrands Lækur.

Þangbrands Pollur.

Vid ordt um Þangbrand.

Vijsa.

eñ er þr kvamo i Skogahverþi/þa kaupa heidner meñ at þm̄ Mañ er Galdra Hediñ het/at hñ felldi Jørd under Þangbrandi/þañ dag er þeir riþu or Kyrkiubæ þra Surts Asbearnarſ. Ketilsſ. hins Fiſlſka. Þeir varo aller ſkirder Langþedgar/þa þell Heſtr Þangbrands i Jørd nidur/eñ hñ liop aþ baki / oc ſtod a Backanum heill/ Þangbrandur ſkirdi marga Meñ i þør þeirri. Gizur hiñ hvita oc Nall i Haukadal/ hañ var þa iij vetur/oc Niallſa SkeGeaſ. Þangbrandur flutti ſkørulega GudsErindi a Þinge/oc toko þa marger meñ vid Tru i Suñlendinga Fiordungi. Hañ þor epter þingid oc ætlaþi hit eyſtra til Eyiaþeardar/hñ ſkirdi marga meñ i Þangbrands Læk i Exarþirde/oc at Myvatni i Þangbrands Polli. Eñ ei naþi hañ leingra þram̄ at þara enn til Skialþanda fliots/þyrer Riki Eyþirdinga.Hvarþ hañ þa aptur i Avſtþiordu oc kendi þar Tru. Þangbrandur þor hit Sydra þaþañ Veſtur.

VIII. Capitule.

ENN þa er Þangbrandur kendi Tru þyrer mønū a Islande toko marger meñ þad til at niþa hann/ þad gorþi Þorvaldur hiñ Veili/ er beo i Vik i Grimsneſi/hañ orti um Þangbrand/ oc hañ kvad þeſsa vijſu til Ulþs Skallds.

Yggs kialka man ek Ulþi/
Egins Hedins bod ſenda/
Mer er vid ſtala ſtyrt/
Stugglavſt ſynt Ugga/
Af Geirridar gæda/
Guds varg fyrer argañ/
Þañ er vid røgn of reigiñ/
Reki hann eñ ek annañ.

þetta kvad

Þetta kvad Ulpur i moti.

Trekat ek sundur þo at sendi/
Safnreinder bod Tafla/
Hvarþs vid hleipi skarpi/
Harbrands na piandar/
Edur rapeka ræki/
Ravng eru mal a gangi/
Se ek vid miklu meini/
Minligt plugu af gina.

Visa.

Veturlidi Skald orti oc nid um Þangbrād oc marger aþrer. Þeir kvamo vestur i Fliotslid / þa var Gudleiþur Arason aþ Reykeaholum med hanō. Þeir spurdu at Veturlidi Skald var at Torþskurdi med Huskørlum sijnom/ þr Þangbrandur þoro til oc vagu haň. Þar þetta var kvedit um Gudleigi.

Veturlidi Skallo. Gudleiþur Arason.

RIdþionar geor reiner/
Randa sudur a Landi/
Beds i bænar Smidiu/
Balldurs sigtolum halda/
Sidreiner let sijno/
Sniallur mord hamar gialla/
Havdurs i hattar Stedia/
Hialldurs Veturlida Skalldi.

Vijsa.

Þaþaň þoro þr Vestur i Grimsnes oc þundu Þorvald hiň Veila vid Hestlæk/oc vago haň þar. Þaþaň hurþo þeir aptur oc varo med Halli aňaň vetur. Eň um Varit beo Þangbrandur skip sitt. Það sumar var Þangbrandur sottur til sek tar um Vig þessi/ hň let ut oc vard apturreka i Borgarþiord i Nyrta/ þar heiter nu Þangbrands Roþ niþur þra Skipahyl/oc þar stendur eň þestar Steirn hans a bergi eino/ eň er

Þorvaldur Veili veigiň.

Þorbrandur sottur um vig.

Sungin Messa a Krossa hollti. þeir varo þar kvamner/hoß þo Neradsm̃ fund at þvi/at baña þeim kaup oll. Þangbrandur kvam a Krassaholt oc song þar Messo oc reiste þar Krossa. Kolur het Maþur er

Lækearbugr Bæar Maþu. beo i Lækearbug/haũ atti Mat sva mikiñ/ at hũ vissi varla hvad haũ skillþi aþ gera. Þangbrandur for þangat oc þalaþi Mat at hm̃/eñ haũ vildi engañ selia/ þeir toko Matiñ oc logþu verd epter. Kolur þor oþañ a Nytarnes oc kiærdi þ SkeGbyrni er þar beo/hann þor med Kol at þiña Þangbrand

Skeggbeærn veigenn aþ Þangbrandi oc baþu hñ lata rakna ranid/oc bæta þyrer/ eñ Þangbrand neitaþi þvi þverlega/ þr bordust a þitiñi oþañ þra Steinsh. þar þell SkeGbeern oc viij meñ aþrer/þar er haugur SkeG bearnar a þitiñi/ eñ aþrer varo Jardaþer i Landrougsh. þar hia þitiñi/oc ser þar eñ gerla Kumliñ/ ij. meñ þellu aþ Þãg brandi. Eñ er Gizur hiñ Hviti spurdi þessi tidindi/ baud haũ Þangbrandi til syn oc var haũ þar hũ iij. vetur. Þañ vetur tok ut skip Þangbrands or Hitara oc bravt miøk / oc rak a Land þyrer suñañ Kalþalæk / þar um orti Steinuñ Moþer SkalldReþs þetta.

Visa.

Þor bra þumils dyri/
Þangbrands or stad løngum/
Hristi bord oc beisti/
Bards a lavst vid Jørdu/
Mun at skid um sia syþañ/
Sund fært a tals grundar/
Hregg þviat hart tok leggea/
Hanom kent i Spanom:

Oc eñ kvad hun.

Bravt fyrer Biellu giæti/
Brand rako val strandar/

Margfellandi i mellu/
Mastalls uishund allan/
Alyfdi Christur sa er hreiþdi/
Knar vallfeta varar/
Lytt hygg ek at Gud giætti/
Sylva hræins hid eina.

Vijsa.

Þangbrandur þor um Varit vestur a Bardastrønd/ at þinna Gest hin̄ Spaka/ þar skoraþi Tiorin̄ Berserkur a hann til Holmgongo/ Þangbrandur jatti þvi/ Berserkurin̄ mælti/ ei mantu þora at beriast vid mik/ eþ þu ser Iþrotter mÿnar/ ek geng berum Fotū um Eld breñanda / oc ek læt þallast ber a Saxodd min̄/ oc sakar mik hvarki/ Þangbrandur svarar/ Gud man þvi raþa. Þangbrandur vigdi Eldinn enn gerdi Krossmark yþer Saxino/ Berserkurin̄ bran̄ a Fotum er hn̄ od Eldin̄/ en̄ er han̄ þell a Saxid stod þad i gegnum hann/ oc þeck hn̄ aþ þvi Bana. Þessu þognudu marger goþer m̄/ þo at heidner væri/ þa let Gestur Primsignast oc nockrer viner hans/ Þangbrandr þor Vestan̄/oc let bæta skip sitt/ þ kallaþi han̄ Jarnmeis/ han̄ sigldi suþr um Fiørd til Haþnar oc lagdi in̄ i vagin̄/oc la þar til haþs/þar heiter siþan̄ Jarnmeishøþþi midlom Haþnar oc Belgsholts. Han̄ þor utan̄ um Sumarid a þund Olafs Kongs i Þrandheimi.

Gestr Spaki Tiørin̄ Berserkur.

Takn gørd aþ Þangbrandi.

Gestur Spaki primsigndur.

Skip Þangbrands Jarnmeis kallat.

IX. Capitule.

UM Sumarid a Þinge var mikil umræda um Truna er Þangbrandr bodaþi/ & Gudløstuþu þa sum er m̄ miok/ en̄ þr er skirder v̄/ amæltu Gudunum oc var at þvi sveitardrattur mikill/ þa kvad Hialti Skeggiasun Kvidling þen̄a at Logberge.

Gudløstun man̄a a Alþinge.

Vil ek ei Gud geygia/
Grey þikki mier freyia.

Vijsu slik.

Hialti sottur um Goþga.

Vnder þñ Kvidling tok Runolfr Goþi/f. Vlfs Jørundar sunar Goþa/oc sotti Hialta ũ Goþga. Hñ lyste meir i þvi riki sitt of þralyndi/eñ rettlæti/ þviat hñ gat ei haldit Dominum/ fyR eñ hñ setti a Exarærbrũ/oc let veria Bruarspord ana baþa med Vapnum/þa vard engi til at reifa malit/fyR eñ Þorbeorn sun Þorkels or Guddolum settist i Domiñ / oc reifdi malit.

Hialti dæmd ur sekur fiør bavgs maþr

J þeim Domi var Hialti sekr Fiorbaugsmaþr um Goþga. Þad Sumar for hann utañ a þvi skipi er hann hafþi gora latit heima þar i Þiorsærdal / oc færdi epter Rangæ eñi vestre til Siovar skipid/oc er þr foro epter Añi ofañ/þa rañ maþur epter landino oc hafþi i hendi Spiot z Skiold.

Hialta veitt tilrædi af Skogarmañi

Hialte mælti til hans/þer liGur Halmsvisk þar er hiartad skylldi/sa skavt spioteno til Hialta/eñ Hialti greip Skiold oc kom þar i Spiotid. Meñ Hialta lupu a Lãd oc toko hñ/oc spurdu hver hñ væri? Hañ kvadst Narfi heita oc kvad Runolf hafa sent sik til hofuds Hialta/ oc skyllþi hañ sva leysa sik undañ sektum. Hialte mælti/kañ ek þier betra rad/far þu ut med mer / oc mun ek gera þignaR. Hialti for utañ/ oc kom um havstid norþur i Þrandheim a fund Olafs Kõgs/þa kvã oc utañ af Islãdi Gizr Hvite Magr hñz.

X. Capitule.

Kristnat Halogaland af Olafi Kögi.

Høfþingia syner a Islandi talder.

Olafur Kungur hafþi Kristnad Halogaland/oc kvã hañ til Nidaross um havstid / þar varo þa marger Islendsker meñ/þr er fyrer skipum redu. Þeir styrdu einu skipe Kiartan Olafsfun Þa oc Kalfur Asgeirsfun oc Bolli Þorleiksfun/þar styrdi oc Haldor sijnu skipi sun Gudmundar Rika/oc Kolbeiñ sũ Þordar Freysgoþa/oc Sverkingur sun Runolfs Goþa/Hallfroþur Ottarsfun/ oc Þorariñ Nefiulfssun. Þesser varo aller heidner/þeir lagu þ Bæñũ oc ætluþu suþur þ Land/eñ þeim gaf

ei aþur

ei aþur Ungur kvam norþañ. Þad var eirn goþañ ved urdag/at meñ ꝼoro a ſund or Bænū/oc ſa þr er a ſkipunū varo/at eirn maþur var miklu betr ſundfær eñ aþrer. Bolli Þorleikſſ. mællti vid Kiartan ꝼrænda ſiñ/Hvi reiner þu ei ſund vid þañ eñ ꝼæra Mañ? Kiartan mælti/ecki vil ek vid hñ þreyta/ Hvar kom kapp þitt þa ſagþi Bolli? Oc kaſtadi Klædunum/ þa liop Kiartan upp oc aꝼklæddiſt oc bad Bolla vera kyrrañ. Kiartan liop a ſund oc lagþiſt at Manninum oc ꝼærdi hañ nidur oc helt nidri um rid. Epter þad komu þr upp oc ꝼærdi Kiartan hañ niþur añat ſinn/ oc er Kiartan vildi up/tok ſa Kiartan oc helt hm̄ niþri um rid. Ed þridia ſiñ ꝼærdi ſa Kiartan niþur/oc helt hanſ ſo lengi niþri/ at hm̄ helt vid kaꝼnan/ þa løgþuſt þr til Lands oc ſpurdi þeſſi Maþur Kiartan eꝼ hñ viſſi vid hvern hñ haꝼþi þreytt ſundid/hañ kvadſt þad ei vita/ hañ gaf Kiartan ſkallatz Skickiu/oc kvad hañ þa vita mundi vid hvern hñ haꝼþi þreytt ſundid. Kiartan vard vis at þeſſi maþur var Olaꝼur Ungur/hañ þackadi hm̄ ſæmilega Gioꝼina. Neidn er m̄ letu illa yꝼer þvi / er Kiartan haþi giaꝼer þeigit aꝼ Ungi. Mikials Meſſu dag gn̄gu marger Iſlendſker menn at heyra tider oc ſia Sid Kriſtiñamaña/oc er þr kvamo aptr ræddu þr um med ſer / hvørn veg þeim haꝼþi virdſt þra athæꝼi / Kiartan let vel yꝼer eñ ꝼaer aþrer. Ungur vard þeſs ſkiott viſs oc ſendi epter Kiartan oc ſpurdi eꝼ hñ vilde taka vid Kriſtni. Kiartan kvad hañ gera mega ſva at hñ mundi þvi eigi nitta. Kongur ſpur hvad hañ mæler til? At þier ꝼait mer ei miñi ſoma her eñ ek a von a Iſlandi/þo at ek komi þar ei/Ungur jatti þvi. Kiartan var þa ſkirdr/oc var i Bodi Kongs medañ hñ var i Hvitavadum / i þvi bili kom Þangbrandr þſtr aꝼ Iſlandi til Kongs/ oc ſagþi hvern ꝼiandſkap m̄ hoꝼþu þar vid hañ ſyſt/oc kallaþi enga van at

Bolli Þorleiksſun. Kiartan Olaꝼsſun.

Sundleikar Olaꝼs K. oc Kiartans.

Olaꝼur Køngur geꝼur Kiartan Skickiu.

Iſlendſker m̄ hlyda tydum Kriſtiña manna.

Kiartan Skirdur.

Jslendsker m̄ i Jarn setter aþ Olaþi K.

Gizur telur frændsemi vid Olaþ K.

Jslendsker m̄ i Gisling tek ner aþ Olaþi Kongi.

Hialti z Giz ur loþa at Kristna Jsland.

Kristni mundi þar vid gangast. Þa vard Kongur sva reidur/ at hañ let taka marga Jslendska meñ oc setia i Jarn/ het sum um drapi/ eñ sumū meidslū/ eñ sumer ū rænter/ sagþi Ꝡung ur at hñ skyllþi þa gealda þeim þad/ ver su uvirdilega þedur þra toko a Jslandi hñs Erendū. Þeir Hialti oc Gizur baþu þa þyrer moñum/ sagþi at Kongur haþþi þad mællt/ at meñ skyllþu ecki haþa þad til saka gert aþur/ eþ þr vildu skirast lata/ at ei skilldi frid haþa. Gizur taldi frændsemi vid Ꝡūg Aloþ Moþer hñs var Þ. Bodvars Hersis Vikinga Karas. eñ Astriþur Moder Olaþs Ꝡungs var D. Eyreks Brodur Bodvars / Gizur sagþi at hm̄ þotti von at Kristni mundi vidgangast a Jslandi eþ Raþū væri at þarit/ eñ Þangbrand ur þor þar sem her/ heldur uspaklega/ drap hañ þar meñ nock ora/ oc þotti moñum hart at taka þad aþ utlendum Mañi. Olaþur Ꝡungur sagþi/ aller Meñ skulu frid haþa / ef þid Hialti bindist þyrer at Kristni gangist vid a Jslandi/ eñ taka mun ek i Gisling þa m̄ er mer þikia best menter aþ Jslending um/ þar til er reynt er hūsu þetta Mal þer. Til þessa nefn di hañ Kiartan Olaþssun / Haldor sun Gudmundar Rika/ Kolbein s. Þordar Freysgoþa Broþ. Breñu Flosa/ Svert ing sū Runolþs Goþa. Þa mælti maþur er Svertings var getit/ uverdugur er Svertingur þess/ at Hialti veite hm̄ i ordum/ at Fader hñs sotti Hialta um saklepsi/ Þangbrandur svarar/ opt man þad lysast/ at Hialti man betur haþa eñ þr er til mods ero/ oc taki þier Hetra vel þa Hialta oc Gizur/ þviat þr launa opt goþu illa Luti. Þessu jattu þr Hialti oc Gizur at flytia Ꝡungs Erindi a Jslandi. Eñ epter þad ū aller Jslendsker meñ leyster oc skirder þr s þar ū. Olaþ. Ꝡung. veitti Hallfrodi Gudsþear/ þvi hñ vildi ei lata skirast ella/ þa kallaþi Ꝡungur hañ Vandræda Skald/ oc gaþ hm̄ Sverd at Naþnfesti. Gizur oc Hialte voro med Ꝡungi

um Veturñ/oc sat Giz: fyrer Adryckiu Ꝺungs/iñar eñ Lend er meñ med Ꝺungi/ voru oc Gislar hiner Islendsku i goðu yþerlæte.

XI. Capitule.

NU Varit beoGo þr Nialti oc Gizur skip sitt til Islands/ marger meñ løtku þess Nialta/ eñ hñ ser ecki um þad. Þad Sumar þor Olaþur Ꝺungur or Landi suður til Vindlands/ þa sendi hñ oc Leiþ Eyrecksſun til Grænlands at boða þar Tru. Þa þañ Leiþur Vinland hid Goða/hñ þañ & m̄ a skipflaki i haþi/ þvi var hñ kallaðr Leifr hiñ Neppni. Gizr oc Nialti kóo þañ dag þyrer Durholma Os er Breñu Flosi reid ū Arnarstacks Neide til Alþingis. Þa spurdi hañ aþ þeim Mønum er til þra høþþu roit/at Kolbeiñ Brodr hans var tekiñ i Gisling/ oc alt um Erindi þra Nialta/& sagði hñ þav tidindi til Alþingis/þr toko þñ sama dag Vestmaña Eyiar/oc løgdu skip sitt vid Nørgaeyri/ þar baru þr Fet sýn a Land oc Kirkiu-vid þañ er Olaþur Ꝺungur haþþi hoGva latit/ oc mælti so þyrer/at Kirkiuna skyllði þar reisa/sem þr skyti bryGium a Land. Aður Kirkiañ var reist/var lutat um/ hvaruinmeg-iñ vagsins standa skyllðe/oc hlavtsis þ norðañ. Þar varo aðr Blot oc Nørgar / þeir varo ij vetur i Eyiunum / aður þr foro iñ a Land/þad var þañ dag er meñ riðu a Þing/ þr þengo engañ þarargreida ne reidskiota þ avstañ Rangœ/ þt þar satu Þingmeñ Runolþs i hverio Nusi. Þeir geñgo þar til er þr komo i Nraþ til SkeGea Iokurss. hñ þeck þm hesta til þings/eñ Þorvaldur sun hans var aður heimañ ridiñ/er atti Kolforþu Systur Nialta. Eñ er þr komo i Lavgardal/ þengo þr þad af Nialta at hañ var epter med xij maña / þt hañ var sekur þiorbavgsMaður. Þeir Gizur riðu þar til/

Sendiþør Leiþs Eyrekss. at boda Tru a Grænlandi

Leiþur kalladur hiñ Heppni.

Dvøl Hialta oc Gizurar i Vestmaña Eyum.

Haþur Bær Maþu.

Hialti sekur Fiørbavgs Maþur.

 er þr

Vellankatla.

er Þr kvamo til Vellankotlu vid Olfus Vatn/ þa gerþu Þr ord til Alþingis/ at viner Þra oc Venslamenn skyllþu riþa i mot þm. Þeir høfþo þa spurt/at uviner þeirra ætluþu at veria þm Þingvøllinn. Enn aþur enn Þr ridu fra Vellankotlu komo Þr Nialti þar/ z varo þa frændur þeirra oc viner kōner i moti þeim/ Riþu Þr þa a þing med miklum flocki oc til Budar Asgrims Ellida Grimss. Systursunar Gizurar. Þa liopu hiner heidnu menn saman med Alvæpni / oc hafþi storner at Þr mundu beriast/ Enn þo varo Þr sumer er skipa vildu vandræþum/ þo at ei væri Kristner.

Asgrim: Ellida Grimssū sistursson Gizurar.

Þormoþr Prestur.

Þormoþur het Prestur sa er Olafur Tryggvason hafþi feingit þm Nialta oc Gizuri / hann song Messu um daginn epter a Giabacka up fra Bud Vestfirdinga. Þaþn gengu þeir til Logbergs/þar varo vij menn skrydder/ Þr høfþo krossa ij/ þa er nu ero i Skardino eystra/ merker annar hæd Olafs Tryggvasonar enn annar hæd Nialta Sk. s. At Logbergi var allur Þingheimur. Þeir Nialti høfþo Reykelsi a Glod/oc kendi sva i gegn vindi/sem forvindis/ Ilminn/ þa baro þeir Nialti oc Gizur up Erindi syn vel oc skørulega. Enn þad undruþu menn/hversu snialler Þr voro/oc hversu vel þeim mæltist/Enn sva mikil ogn filgdi ordum Þra/ at enger uviner þeirra þordu at tala moti þeim. Enn þad gorþist þar at/at annar Maþur at ødrum nefndi ser vatta/ oc sogþust hvarer or Logum vid aþra ener Kristnu menn/oc ener heidnu. Þa kvam Maþur løpande oc sagþi at JardEldur var upkvaminn i Olfusi oc mundi hann løpa a Bæ Þorodds Goþa/ þa toko heidner menn til orþs/ei er undur i/at Gudin reidist tolum slikum. Þa mælti Snorri Goþi/ um hvad reiddust Gudinn/þa er her brann Røunit er nu stondum ver a? Epter þad gengu menn fra Logbergi/ þa baþu hiner Kristnu m/at Siþu Hallur skyllþi seigea Log Þra up / þø er Kristninni skyllþu filgea. Hallur

Sungenn Messa a Giabacka.

Krossar ij/ z hvad Þr merki.

Reykelsi brukat.

Upkoma JardElds i Olfusi.

keypti

keypti halfu C. silfurs at Þorgeire Goþa (er þa hafþi Log-sogu) at hañ segþi up Log hvartveGi Kristiñ oc Heidiñ/ oc var hañ þa eñ ei skirdur. Eñ þa er meñ komo i Buder/ lagþist Þorgeir niþr / oc breiddi Felld a hofud ser/ oc la allañ dagiñ oc um nottina/ oc añañ dagiñ til samnleingdar. Ener heidnu meñ hofþo þa stefnu fiolmeña/ oc toko þ Rad/ ad blota ij Meñ or hveriom Fiorþungi/ oc heto a heidiñ Gud til þess/ at þau leti ei Kristni ganga yfer Landit. Þeir Hialti oc Gizur attu aþra stefno vid Kristna m̄/ oc letust þr vilia hafa ij maña Blot jañfiolment sem hiner heidnu/ þeir mæltu sva. Heidingear blota hinum verstu Moñum/ oc rinda þeim fyrer Beørg eþa Hamra/ eñ ver skulum velia at mañkostum/ oc kalla Sigurgiof vid DROTTEñ vorn JEsum Christum/ skulum ver lifa þvi betur oc syndvarligar eñ aþr oc munum vid Gizur ganga til fyrer varn Fiordung Sigurgeafariñar. Eñ fyrer Avstfirdinga Fiordung gengo þeir til Hallur af Siþu oc Þorleifur or Krossavik fyrer Norþañ Reydarfeørd. Broddi Þorarinssun or Seydarfirdi/ Ingeleif var Moþer þeirra/ hanū hafþi DigurKetill stefndt um Kristni at raþi BroddHelga. Þa gorþi veþur sva illt / at Ketill vard þvi feigeñ/ at hū kom til Þorleifs um kveldit/ oc hafþi Þar goþañ beina/ af þvi fell Stefnañ. Enn or Nordlendingafiordungi gengu til Sigurgeafariñar Hleñi hiñ Gamli oc Þorvardur sun Spakbodvars. Eñ or Vestfird-ingaFiordunge Gestur Oddleifssun/ þar var enge añar til/ þad lÿkadi þeim Hialta oc Gizuri illa. Þa tok til Olda Ormur Kodranss. hū var vistum a Gilsbacka/ þviat Hermundur Illuga sun atti Guñhildi dottor hans/ verda munde maþur til þessa/ ef Þorvaldur brodr miñ hiñ Vidforli være samlendur vid mik. Eñ nu mun ek til ganga/ ef þier vilio vid mer taka/ þr jattu þvi/ oc var hañ þa Skirdur. Eñ

Þorgeir Goþi.

Illrad z Þe iofka heidiña Manna.

Sigurgiof vid Kristuni oc hvad hun merke.

Stefna um Kristni.

Gestr Oddleifsun.

Ormur Kodransun.

Hermundur Illugasun.

Þorvaldur Vidforli.

um dageñ epter setteſt Þorgeir upp/oc gerdi ord i Buder/at meñ gengi til Logbergis. Oc er m̃ komo til Logbergis/mæ= lti hañ at hm̃ þotti þa komit i uvent eþne a Landeno/er meñ ſkulu ei haþa ein Log a Lande her/oc bad at meñ ſkyllþu þad ei gera/ſagþe at þar af mundu geraſt Bardagar oc uþridr/ oc mundi þad eydia til Landauðnar. Hañ ſagþe oc þra þvi at Rõgar i Dã mørk oc Nor ge. Hungar þr er añar het Dagur (ſa var i Danmørk) Eñ ſa het TryGvi er var i Noregi / þr hoþþu lenge haldit Strid midlom ſyn/oc þar til er Landsmeñ namu þa raþum or hvar tveGea Rikeno oc gerþu þrid midlum þra/ ſva at þr vildu ei/ eñ þad Rad gaþſt ſva at þr ſenduſt geaþer a midlõ a þa rra vetra þreſte/oc helſt þra Vingan medan þr lifþu baþer. Ok þike mer þad Rad/at lata þa ei raþa er her gangaſt mz meſtu kappi i moti/ oc midlum ſva Mal millũ þra/ at hvar er tveGea haþe nockot til ſyns mals/ eñ ver hoſum aller ein Log oc eiñ Sid/þt þad man ſatt vera/ eþ ver ſlitum Logiñ/ þa ſlitu ver þrideñ. Þorgeir lauk ſva tolune/at hvarertveG iu jatto þvi/at þau Log ſkillþi halda er hñ rede uppa at ſeig ia. Þa var þad upſaga Þorgeirs/at aller meñ ſkyllþu vera Skirdir a Iſlande/ oc trua a eirn Gud. Eñ um Barna ut burd oc Roſsakiøts at ſkulu haldaſt en þornu Log. Menn ſkyldu blota a laun eþ vilde/ eñ varda þiørbaugs gardi eþ vatt um kvæme vid/ſu heidne var aþtekeñ nockũ Vetrum. Aller Nordlendingar oc Suñlendingar varo Skirder i ReykeaLaugu i Laugardal er þr ridu aþ Þinge/ þt þr vildu ei þara i kalt Vatn/ Hialte mælte er Runolþur var Skirdur Gømlum keñu vær nu Goþanũ at geiþla a Saltinu. Þad Sumar var Skirdur allur Þingheimur er meñ ridu heim. Fleſter Veſtañ meñ varo Skirder i Reykea Laugo i ſyþra Reykear dal/Snorre Goþe kom meſtu a leid vid Veſtþirdinga.

Rõgar i Dã mørk oc Nor ge.

Slitiſt Løg iñ/ ſlitſt oc Fridurinñ.

Rad Þorgei rs at aller m̃ Skiriſt.

Nordlending ar & Suñlẽd ingar Skird er i Reykia Laug. Maltæke Hi alta.

XII. Capitule.

SUmar þetta er Kristni var Logtekiñ a Islande/ var lided fra Holdgan vors Herra JESu Christi M. Vetra. Þad Sumar hvarf Olafur K. af Ormenum langa/ suþur vid Svøldur iiij. idus Septembris / þa hafþi hañ verit Kungur at Noregi v. Vetur. Epter hann tok Rike Eyrekur Jarl Hakonarsũ. Þeir Þorvaldur Kodranssun oc Stefner Þorgilssun fundust epter hvarf Olafs Kungs/ þeir foro bader samañ vijda um heimiñ/ oc allt ut i Jorsalaheim/ oc þaþañ til Mikla gards oc svo til Kænugards hit eystra. Þorvalldur andadist i Ruzia/ þar er hañ grafinn i Fialle einu/ at Kyrkiu Johannis Baptiste / oc kalla þeir hañ helgañ. Sva seiger Brandur hiñ Vijdforli. Hef ek þar komed er Þorvaldi Kodrans syne Christur hvildar ler/ þar er hañ grafiñ i ha Fialle einu i Drapni at Johañis Kyrkiu. Stefner for þa nordur i Danmørk. Eñ er hañ kom i Danmørk/ kvad hañ Vijsu þessa.

Kristne Løg tekeñ a Islandi 1000.

Hvarf Olafs Kongs af Ormenũ Langa

Brandur hiñ Vydførli.

Johañis Kyrkia i Ruzia.

Munkad ek nefna/ nær man ek stefna/
Nidurbiugt er Nef a Nidingi þeim/
Er Svein Kong sveik or Landi/
Ok Tryggvason a talar dro.

Vijsa.

A þeirre Vijsu þottist Sigvaldi vel keña mark sitt/ oc fyrer þa sok let hñ drepa Stefni. Sva hefr Ari hiñ gamle sagt.

Gizur hiñ Hviti bio i Hœfþa aþur hann gordi Bœ i Skalaholti/ oc færdi þangat Bu sitt/ oc lagdi allañ hug a at styrkia Kristnena. Hañ sendi Isleif sun siñ suþur i Saxland oc geck þar i Skola i Borg þeirre er Herfurda heiter/ eñ er hañ kom til Islands/ feck hañ Døllu Þorvaldsdottor/

Ari hiñ gamle.

Gizur Hvite bio i Høfda fyrr eñ hann bygþi Skala hollt.

Teitur hinn Marglati.

oc var þeirra sun Gizur oc Teitur hin Marglati i Haukadal oc Þorvaldur. Her v̄ þyrst utlender Biskupar oc kendu kenningar. Eñ er Landsmeñ vist u hvorsu agiætur Klerkur Isleißur var/ badu Landsmeñ hañ/ at hañ þæri utañ oc leti vigiast til Biskups/ oc þad veitte hañ þeim/ þa var hañ L. at aldre er hañ var til Biskups vigdur. Þa var Leo IX. Pave / þa var hañ hiñ þyrsta vetur epter i Norege / oc þor siþañ til Islands/ oc var iiij. vetur oc XX Biskup/ hann lærde marga agiæta Meñ/ oc let vigia til Presta/ eñ aþ þim ur þu siþañ ij Biskupar/ Jon Ogmundarsun hiñ Helge/ oc Kolur Vikveria Biskup. Isleißr Biskup andadist i Skala holti iij Nonas Julij/ þad var a Drottins deige/ þa haþþi hañ iiij Vetur oc XX. Biskup verit. Þa varo LXXX vetra lidner fra hvarþe Olaþs Kongs Tryggvasunar. Ari hiñ Frodi stod yþer Greþte hans xij vetra gamall / er flest heþer sagt þra þessum Tidindum/ er her ero ritud.

Isleißur sun Gizurs Hvita vigdur þim tugur til Biskups.

Jon Ogmundsson hiñ Helge.

Ari hiñ Frodi.

Epter Andlat Isleißs Biskups badu Landsmenn Gizur sun hans at hañ skyllde vigiast til Biskups. Hañ for utañ oc var vigdur til Biskups ij Vetrum epter Andlat Isleißs Biskups/ a dogum̄ Olaþs Dungs Kyrra Noregs Dungs / þa var Gregorius Septimus Pave i Roma. Gizur var mz þenum nockra Vetur epter Vigslu siña i Danmork / enn þor til Islands hid nesta Sumar epter. Eñ er hañ haþþi eirn Vetur a Islandi verit/ tok Markus SkeGeasun Logsogu Hañ heþur vitrastur verit Logmaña a Islande añar eñ Skapte. Gizur Biskup var sva Astsæll aþ Landsmoñum/ at hver Madur villde hans Bode oc Bañe hlijda. Eñ aþ Astsælld Gizurar oc vm̄tolum Sæmundar Prests hins Froda er best ur Klerkur heþr verit a Islande/ oc vm̄radū Markusar Logsogumañs oc fleiri Hoþþingia af þad var i Log tekit/ at aller Meñ toldu oc virdu Fe sitt oc svordu Eid at rett væri/

Gizur vigdr til Biskups epter Fødur siñ Isleiþ. Gregorius 7 Pave i Rom.

Markus Skeggias: Løgsøgu Madr vitrastur a Islandi.

Allra maña Fe talit oc virdt a Isl:

hvart sem var i Londum eda lausum Aurum/oc gerdu Tiund aþ/ þad er mikit mark til þess/ hvorsu Landsmeñ ꝟ lydner þm̃ mañe er þvi kom til leidar/at allt Landit var virt oc allt Fe þad er a þvi var / oc Løgtekeð at sva skyldi vera medañ Landit være bygt.

XIII. Capitule.

GJzur Biskup lagþi oc Løg a þad/at Stoll Biskups þess er a Islande være/skyllde vera i Skalaholte/oc lagþe þar til Stolsins Landid heima þar oc mørg oñur Audæfi/bædi i Lande oc lausũ Eyri/ enn þa er hanom þotti sa Stadur vordiñ sva rikur sem hañ vilde/ þa gaf hañ meir eñ Fiordung Biskupsdoms sijns til þess/at helldur være ij. Biskups Stolar a Islande enn eirn/sva sem Nordlendingar badu hañ. Eñ hañ hafþi aður lated telia Bændur alla a Islande / oc varo þa i Austfirdinga Fiordunge DCC. heil. Eñ i Suñlendinga Fiordunge M. Eñ i Vestfirdinga Fiordunge DCCCC. Eñ i Nordlendinga Fiordunge MCC. Oc varo þeir einer/ er Þingfarar Kaupe attu at gegna. Þa er Gizur Biskup hafþi xxv. Vetur verit Biskup/ þa tok Markus Usphed inssun Løgsøgu/eñ Markus var þa andaþur. Oc hit fyrsta Sumar er hañ sagþi Løg upp/ var Nymæle þ gort/ at um veturiñ epter skyldi rita Logeñ at Haflida Marssunar ꝛ ũraþi Bergþors oc añara vitra maña/oc skyldu þr gora nymæli þau øll er þm̃ þætti þau betre eñ hin fornuLøg/ꝛ skyldi þau Løg segea upp hit næsta Sumar epter/ oc þau øll haldast er meire Lutur maña mællte ei mote. Þa var ritaþur Vigslode/ oc margt añat i Løgum/oc lesit upp um Sumarit epter i Løgrettu/oc lykaþi þad øllum vel / Þa var Biskup

I Skalholtt Stiptadist Biskups stoll

Gizr Biskup gaf Fiordũg Biskups doms sijns at 2 væri Biskups Stolar a Islandi.

Talder Bændur i Fiordungum Lãd sins.

Vigslodi ritaþur.

Gizur Biskup Fertogur er hañ var vigdur.

Fertogur er hañ var til Biskups vigdur/ eñ þa er hañ haþþi iiij vetur oc XX Biskup verit/ var Jon vigdur til Biskups sun Øgmundar oc Þorgerdar Eigelsdottur Hallssunar aþ Siþu/ þa haþþi Jon iiij Vetur hins setta Tigar/ hñ var þyrstur Biskup a Holum i Hialtadal.

Aplagdr Vapnaburdur.

Gizur Biskup þridadi sva vel Landit/ at þa urþu engar stordeilur med Høþþingiom/ eñ Vapnaburdur lagþist miok nidur. Þa varo flester Virdinga meñ Lærder oc vigder ꝛ lærder til Presta/ þo at Høþþingear væri/ sva sm var Hallꝛ

Høþþingear talder a Islande.

Teitssũ i Haukadal oc Sæmundꝛ hiñ Frodi/ Magnus Þord arsun i Reykeaholti/ Simun Jørundarsun i Bæi/ Gudmundur sun Brands i Hiardarholte/ Ari hiñ Frodi/ Ingemundur Einarssun a Holum/ Ketill norþur Þorsteinssun a Mødruvøllũ / oc Ketill Gudmundssun/ Jon Prestur Þor varssun oc marger aþrer/ þo at ei se ritaþer. Gizur Biskup let vigia Þorlak sun Runolfs Þorleifssunar til Biskups at ser liþanda / þa var Þorlakur ij Vetrum meir eñ þritogur.

Andlat Gizur Biskups

Gizur Biskup andaþest i Skalaholte/ þa er hañ haþþi verid Biskup XXX Ara oc vj. Þad var XXX Natta sþar eñ Þorlakur Biskup var vigþur. Þad var hiñ þridia dag i Viku v Kal. Junij a þui Are andaþist Paskalius Pave ꝛ Kirialax Grickia Kungur oc Baldvin Jorsala Kungur oc Arnaldus Patriarke i Jerusalem oc Philippus Svia Kung

Arnhaldus Patriarchi. Philippus Svia Kongꝛ

ur/ þa haþþe Island verit bygt CC. Vetra tiræd. Añat i Heidne/eñ añad i Kristne. Þa var lidit þra Holdgan Drott ins vors Herra JEsu Christi M. C. XVIII. Ar.

XIV. Capitule.

Hallæri a Islandi.

A Þui Are er Biskup Gizur andadest /gorde Hallære mikit a Islandi/ þa kõ Hrid su a Dimbildøgum / at meñ mattu ei veita Tider i Kyrkiũ i sumum Herudum þyrer Norþañ Land. Eñ þøstu

dag hiñ

dag hiñ Langa/ þa hoþ upp Kner under Skaþeollum oc sne re a lopti oc kom holþandi nidur/ hañ var viij Rum oc XX. Paskadagiñ þyrsta mattu þaer Meñ tider sækea/ at taka Þion ustu/ eñ sumer urdu ute dauder. Añat. illvidre epter andlat hñs þañ Dag er Meñ ridu a Þing/ þa braut Kyrkiu a Þing velle þa er Haraldur Þungur Sigurdarsun haþþi latit hoG va vidiñ til. Þad Sumar þoro XXXV Skipa ut hingat oc braut mørg vid Lád/ eñ sum leyste i Haþe under moñum/ eñ atta ein komust brott med þeim er aþur varo her/ oc kom ust þau enge þyrer Mikaels Meßu or haþe. Aþ þeim Mañþiølda vard her Hallære mikit. Þa er Gizur Bi=skup andadest/ varo þesser Hoþþingear a Islande. Hasllide Marssun nordur oc syner Asbearnar Arnorssunar i Skaga þirde/ Þorgeir Hallasun oc Ketill Prestur Þorsteinssun. Enn Austur/ Gizur Einarssun Sigmundr Þergilssun/ hñ andadist a þui Are i Komþør. Eñ Suþur/ Hallur Teits sun/ Skule Egilssun. Eñ vestur/ Stirmer Reinssun/ Hall dor Egilssun/ Þorgils Oddssun/ Þordur Egilssun/ Þord ur Þorvaldssun i Vatsþirde. Einum vetre epter andlat Gizurar Biskups/ var Þorsteirn Hallssun veigeñ/ goþugur Maþur. Enn vetre epter þad / var Þingþiølment. Þau Miseri haþþe sva mikill Mañdaude verit/ at Sæmundur Prestur hiñ Frodi sagþi sva a Þinge / at ei mundi þærre Meñ hafa andast aþ sott/ eñ þa varo til Þings komner. Þad Sumar var þrong mikil at Domum/ þa særde Þergils Odda sun Haslida Marssun. Þa vard ecke um Mal at Løg=um dæmt. Þorgils vard sekur um Averkañ/ oc sat i Sekt um Veturiñ. Þa var sva litill Vapnaburdur/ at ein var Stalhuþa þa a Alþingi / oc reid driugum hver Bonde til Þings er þa var a Islandi.

Skip 17. Kñ Mañdaude ß hardenda sak er a Islandt

Brotnadi Kyrkia a Þi ngvelli.

Vig Þorstei ns Hallssonar.

Hasllidi Ma rssun særdur aþ Þorgils Oddasyne.

Litill Vopnaburdur a Alþinge.

Eñ var þad er iij Vetur voro lidner þra Andlate Gizurar

Andlat Jons Biskups a Holum.

Biskups/ andadist Jon Biskup at Holum Kalendis Maij. Pad Sumar reid Haflide Marssun a Þing med M C C. Manna. Eñ Þorgils Oddasun med D C C. Maña. Þeir sættust a Þinge med þvi at Þorgils selldi Haflida sialfdæmi eñ hañ gorþi LX hundraþa vj alna avra voru virts Feár luka i Gulle/eda brendu Silfre/eþa sæmilegū Gripū/ skyldi hañ virda sialfur H. eda þeir er hañ tæke til. Pad Sumar var kosinn til Biskups Ketill Þorsteinssun af Modruvollum i stad Jons Biskups/ oc for hañ utañ þad Sumar.

Ketill Þorsteinss: kosinn til Biskups. Ætt Haflida Marssunar.

Haflide Marssun atte fyR Þuriþi Dottur Þordar Sturlusunar/ Þordur het sun þeirra/ hañ atti Solvoru dottur Asgrims Þorhallssun^r Ivar het sun þeirra. Haflide atti siþar Rañveigu dottur Teits or Havkadal/ Sigridur het Dotter þeirra/ er atti Þordur i Vatsfirde. Þordur oc Pall varo syner þeirra. Valgerdur het oñur Dotter þeirra Haflida/ hana atti Ingemundur Prestur Illuga sun/oc Ornu Dotter Þorkels Gellissunar / Illuge var sun þeirra er drucknaþi þa er hanu flutti lim til Steinkyrkiu þeirrar er hañ ætladi at gora a Breidabolstad i Vesturhopi.

Her Endast Christendoms Saga.

Stutt Innehald og Registur Christendoms Søgu.

Gitzur

Hvad pleira þesse litla Saga hefur iñe ad hallda kañ Audvelld lega ad siast af Marginalibus, edur þui sem sett er uta Spatiuna a sierhvoriu Blade.

